

PHẦN I: MỞ ĐẦU

I. LÝ DO CHỌN ĐỀ TÀI

1. Vai trò của giáo dục đối với sự phát triển của đất nước:

Giáo dục là nền tảng cốt lõi để đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, thúc đẩy kinh tế - xã hội và sáng tạo công nghệ. Tại Việt Nam, giáo dục được ưu tiên hàng đầu nhằm bồi dưỡng tinh thần yêu nước và phát triển đất nước toàn diện, bền vững.

2. Mục đích đổi mới phương pháp dạy học:

Để giáo dục có hiệu quả và đạt chất lượng cao, trong quá trình giảng dạy, chúng ta cần biết lựa chọn phương pháp dạy tối ưu nhất, phù hợp với phương pháp đổi mới, với mục tiêu và nội dung của bài học. Song để đi đến thành công, đòi hỏi mỗi người phải biết và không ngừng nỗ lực phấn đấu, sáng tạo, đổi mới phương pháp dạy học, đầu tư thích đáng vào công việc của mình. Đây là một công việc vừa mang tính giáo dục vừa mang tính nghệ thuật. Do đó Nghị quyết số 71-NQ/TW ngày 22/8/2025 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo đã khẳng định: Đột phá phát triển giáo dục và đào tạo phải bắt đầu từ đổi mới tư duy, nhận thức và thể chế. Tạo đột phá về nguồn lực, động lực và không gian mới cho phát triển giáo dục và đào tạo, nâng cao chất lượng; bảo đảm Nhà nước giữ vai trò chủ đạo, lấy đầu tư công dẫn dắt, thu hút nguồn lực xã hội cho hiện đại hoá toàn diện hệ thống giáo dục quốc dân.

3. Hạn chế và lý do lựa chọn:

Thực tế giảng dạy vẫn còn tình trạng "Truyền thụ một chiều", giáo viên chậm đổi mới và học sinh chưa chủ động. Để khắc phục hạn chế này và đáp ứng Chuẩn nghề nghiệp giáo viên, tôi chọn đề tài: ***“Đổi mới quản lý phương pháp dạy học nhằm nâng cao chất lượng giáo dục, phát triển toàn diện phẩm chất và năng lực học sinh”***.

II. MỤC ĐÍCH NGHIÊN CỨU

Trong bối cảnh hội nhập và phát triển hiện nay, đổi mới phương pháp dạy học đã trở thành yêu cầu cấp thiết nhằm hình thành thế hệ người học có tư duy sắc bén, tính tự giác và khả năng sáng tạo cao. Trọng tâm của quá trình này là sự chuyển dịch mạnh mẽ từ mô hình tiếp cận nội dung (học sinh học được gì) sang tiếp cận năng lực (học sinh vận dụng được gì). Để hiện thực hóa mục tiêu đó, giáo dục cần rũ bỏ lối "truyền thụ một chiều" lạc hậu để tập trung vào việc dạy cách học, rèn luyện kỹ năng và bồi đắp phẩm chất. Việc tăng cường học tập nhóm và tái định nghĩa mối quan hệ giáo viên - học sinh theo hướng cộng tác không chỉ giúp phát triển năng lực xã hội mà còn tạo tiền đề để triển khai các

chủ đề tích hợp liên môn, giúp người học giải quyết hiệu quả các vấn đề phức hợp trong thực tiễn.

Thực tế cho thấy, dạy học phát triển năng lực đòi hỏi tính độc lập và chủ động tối đa từ phía học sinh. Đây là quá trình tương tác hữu cơ giữa hoạt động "dạy" của giáo viên và hoạt động "học" của học sinh. Trong đó, giáo viên đóng vai trò là người thiết kế, tổ chức và điều phối; còn học sinh là chủ thể tự giác, trực tiếp tham gia vào quá trình kiến tạo tri thức. Bởi lẽ, nhân cách và năng lực chỉ có thể được hình thành thông qua chính hoạt động của cá nhân mà không ai có thể làm thay được. Do đó, giáo dục hiện đại phải dựa trên nhu cầu, hứng thú và trình độ khác biệt của từng đối tượng để giúp các em lĩnh hội giá trị, thái độ và kỹ năng một cách tự nhiên nhưng bền vững.

Cụ thể, việc đổi mới quản lý dạy học nhằm nâng cao chất lượng giáo dục hiện nay được thể hiện qua bốn đặc trưng cốt lõi sau:

- Thứ nhất, tổ chức dạy học thông qua các hoạt động khám phá: Thay vì thụ động tiếp nhận những tri thức có sẵn, học sinh được đặt vào các tình huống thực tế để tự tìm tòi và phát hiện kiến thức mới dưới sự chỉ đạo của giáo viên.

- Thứ hai, chú trọng rèn luyện phương pháp tự học và tư duy khoa học: Giáo viên hướng dẫn học sinh cách khai thác học liệu, rèn luyện các thao tác tư duy như phân tích, tổng hợp, khái quát hóa và "quy lạ về quen" để khơi dậy tiềm năng sáng tạo vô hạn.

- Thứ ba, kết hợp hài hòa giữa học tập cá thể và học tập hợp tác: Xây dựng môi trường lớp học thành không gian giao tiếp đa chiều (GV - HS và HS - HS), nơi kinh nghiệm của mỗi cá nhân được cộng hưởng để giải quyết các nhiệm vụ chung.

- Thứ tư, đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá: Chuyển từ đánh giá kết quả cuối cùng sang đánh giá thường xuyên trong suốt tiến trình học tập. Đặc biệt, cần chú trọng phát triển kỹ năng tự đánh giá và đánh giá chéo giữa các học sinh, giúp các em tự nhận ra sai sót, tìm nguyên nhân và đề xuất hướng khắc phục, từ đó hoàn thiện bản thân một cách chủ động.

III. ĐỐI TƯỢNG NGHIÊN CỨU

Giáo viên trường Tiểu học Mậu Lương, phường Kiến Hưng, TP Hà Nội.

IV. PHẠM VI NGHIÊN CỨU

1. Thời gian: Sáng kiến nghiên cứu những kinh nghiệm về ***“Đổi mới quản lý phương pháp dạy học nhằm nâng cao chất lượng giáo dục, phát triển toàn diện phẩm chất và năng lực học sinh”*** tại trường Tiểu học Mậu Lương từ năm học 2024 - 2025 đến nay.

2. Không gian nghiên cứu: Sáng kiến được áp dụng tại trường Tiểu học Mậu Lương - Kiến Hưng - Thành phố Hà Nội.

V. TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Chương trình giáo dục phổ thông 2018 Bộ Giáo dục - Đào tạo.
2. Chương trình BDTX, bồi dưỡng giáo viên hiện hành.
3. Thông tư số 27/2020 ngày 04/9/2020 của Bộ Giáo dục và Đào tạo về Điều lệ Trường Tiểu học.
4. Luật Giáo dục 2019.
5. Thông tư số 28/2020/TT-BGDĐT ngày 04/9/2020 về đánh giá học sinh Tiểu học.
6. Thông tư số 20/2018/TT-BGDĐT ngày 22/8/2018 quy định Chuẩn nghề nghiệp giáo viên cơ sở giáo dục phổ thông.

VI. KẾT QUẢ NĂM HỌC TRƯỚC

1. Kết quả giờ dạy

Năm học	Tốt	Khá	Đạt	Chưa đạt	Tổng
2024-2025	290	373	148	09	820

2. Chất lượng học sinh

Năm học	Xuất sắc	HTT	HT	CHT	Tổng
2024-2025	917	187	1793	03	2901

PHẦN II:

MỘT SỐ GIẢI PHÁP QUẢN LÝ PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC THEO HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC HỌC SINH

1. Các giải pháp:

1.1 Giải pháp 1: Tăng cường quản lý hoạt động của tổ chuyên môn

Tổ chuyên môn có trách nhiệm triển khai, thực hiện chủ trương, chỉ đạo về chuyên môn của nhà trường tới đội ngũ giáo viên trong tổ, đồng thời là bộ phận quản lý trực tiếp hoạt động giáo viên. Để quản lý hoạt động tổ chuyên môn, tôi đưa ra giải pháp như sau:

Lập kế hoạch, xây dựng quy định nội bộ về hoạt động của tổ chuyên môn nhằm đổi mới phương pháp dạy học (PPDH) trên cơ sở kế hoạch chung của nhà trường. Với cương vị phó hiệu trưởng phụ trách chuyên môn, tôi yêu cầu các tổ chuyên môn cần có kế hoạch cụ thể, có tiêu chí phân đầu rõ ràng, phân công trách nhiệm cho từng cá nhân trong tổ, đầu năm học tiến hành đăng ký đổi mới PPDH của các cá nhân, cuối mỗi năm học cần có báo cáo và đánh giá về đổi mới PPDH. Phó Hiệu trưởng cần cụ thể hóa thành các văn bản quy định nội bộ về

hoạt động của tổ chuyên môn, hướng dẫn, tổ chức thực hiện và kiểm tra đánh giá đối với các nội dung sau:

- Tổ chức hướng dẫn lập kế hoạch:
 - + Về thực hiện nề nếp kỷ cương trong dạy học như: Thực hiện chương trình soạn bài; đảm bảo giờ lên lớp, sử dụng ĐDDH, kiểm tra nhận xét, đánh giá kết quả học tập của học sinh theo hướng đổi mới PPDH.
 - + Về nề nếp sinh hoạt chuyên môn của tổ: Cần quy định cụ thể số lượng các chuyên đề đổi mới PPDH sẽ thực hiện trong năm, trong từng kỳ, phù hợp với môn học, chẳng hạn như: dạy học theo tình huống có vấn đề trong môn Toán; sử dụng thiết bị dạy học; tăng cường thực hành đối với môn Khoa học...;
 - + Về vai trò, quyền hạn của tổ khối trưởng trong giám sát việc thi hành các quy định đó.

Tất cả các quy định cần được tổ chuyên môn tổ chức học tập, thảo luận và cụ thể hóa trong kế hoạch của từng giáo viên được thông qua trước tổ và được Hiệu trưởng phê duyệt.

- Tổ chức, chỉ đạo đổi mới hoạt động của tổ:
 - + Tổ chức chỉ đạo việc học tập, nghiên cứu, thảo luận các chuyên đề dạy học theo PPDH cho từng môn học.
 - + Tổ chức, chỉ đạo soạn bài hoặc trao đổi theo nhóm về cách thiết kế hệ thống các câu hỏi, hệ thống các hoạt động, các thao tác học tập cho học sinh, cách thức tạo tình huống trong dạy học, thống nhất hình thức dạy học cho từng môn học, bài học theo hướng đổi mới PPDH.

Tổ sinh hoạt chuyên môn

+ Tổ chức, chỉ đạo việc dạy thử nghiệm theo từng chuyên đề đổi mới PPDH, thao giảng, hội thi tay nghề sư phạm, tổng kết rút kinh nghiệm theo từng chuyên đề của từng môn học, triển khai áp dụng các sáng kiến, góp phần nâng cao trình độ của đội ngũ và nâng cao chất lượng dạy và học.

Dạy chuyên đề

+ Tổ chức trao đổi kinh nghiệm về sử dụng các thiết bị dạy học, các phương tiện kỹ thuật dạy học, kinh nghiệm về sử dụng sáng tạo ĐDDH bằng những nguyên vật liệu có sẵn, rẻ tiền.

+ Tổ chức trao đổi các nội dung tự học, tự bồi dưỡng vừa tiết kiệm thời gian tự học cho các cá nhân đồng thời góp phần làm tăng thêm hiệu quả công tác tự bồi dưỡng.

- Đổi mới cách kiểm tra đánh giá:

Ban giám hiệu cần trực tiếp sinh hoạt với các tổ chuyên môn để kiểm tra một cách thường xuyên hoạt động của các tổ, từ đó tìm hiểu nguyên nhân của việc chưa thực hiện hoặc thực hiện chưa tốt việc đổi mới PPDH. Kết quả kiểm tra đánh giá cần được sự đồng tình ủng hộ của tập thể và thông qua hoạt động giáo dục nhà trường.

Qua việc kiểm tra thường xuyên hoạt động của tổ kiểm tra việc thực hiện kỷ cương nề nếp dạy học, CBQL cần xây dựng được các chuẩn đánh giá mới; trong đó cần đổi mới các tiêu chí đánh giá theo hướng đổi mới PPDH. Phần đánh giá mức độ tích cực còn chung chung, không có tiêu chí đánh giá về học sinh qua giờ học. Vì vậy việc xây dựng bổ sung chuẩn đánh giá giờ dạy cho từng môn học để khắc phục tình trạng trên là cần thiết.

- Tạo động lực cho hoạt động của tổ chuyên môn:

Hoạt động của tổ chuyên môn được triển khai đúng kế hoạch, có chất lượng hay không phụ thuộc phần lớn vào sự nhiệt tình và năng lực tổ chức của tổ trưởng. Vì vậy để tạo động lực cho hoạt động của tổ, CBQL cần giao quyền cho tổ trưởng, hướng dẫn cho họ trong việc tổ chức chỉ đạo các thành viên của tổ thực hiện tốt các nhiệm vụ, khen thưởng thích đáng những công lao mà họ đã cống hiến cho tập thể.

1.2 Giải pháp 2: Tăng cường quản lý hoạt động của GVCN và các đoàn thể trong nhà trường:

- Quản lý việc lập kế hoạch, xây dựng các quy định nội bộ và hướng dẫn thực hiện hoạt động của GVCN và các đoàn thể.

- Từng GVCN phải có kế hoạch và chỉ tiêu cụ thể trong việc đổi mới PPDH. GVCN phải có biện pháp bồi dưỡng, rèn luyện và kiểm tra phương pháp tự học của học sinh; kế hoạch của các đoàn thể cần có số lượng cụ thể. Các yêu cầu về đổi mới PPDH cần được hiện thực hóa thành quy định nội bộ về đổi mới nội dung, hình thức, hoạt động, đồng thời ban hành hướng dẫn thực hiện các tổ chức nói trên. Đó là các quy định về:

- + Quản lý học sinh theo hướng phát huy tính tích cực, tự chủ, độc lập, sáng tạo trong hoạt động của học sinh.

- + Nhiệm vụ của GVCN, Bí thư chi đoàn, Tổng phụ trách đội về cơ chế hoạt động và phối hợp hoạt động giữa các tổ chức nói trên.

- + Trong tổ chức chỉ đạo hoạt động của GVCN lớp cần chú trọng đổi mới nội dung hình thức sinh hoạt lớp, tạo nên sự phong phú đa dạng, lôi cuốn học sinh tham gia tích cực, tự giác. Cần tổ chức các hoạt động tham quan, vui chơi, giải trí bổ ích, tạo điều kiện cho học sinh tham gia hoạt động xã hội, đánh giá hoạt động giáo dục đạo đức, lòng ham hiểu biết, sự say mê học tập của học sinh.

- + Đổi mới cách kiểm tra, đánh giá thi đua:

Xây dựng bộ tiêu chí đánh giá, xếp loại thi đua tập thể khuyến khích tính tích cực, tự giác, sáng tạo của học sinh trong học tập, rèn luyện. Tiến hành kiểm tra xếp loại hàng tuần, tháng, kỳ, hàng năm và công khai kết quả xếp loại.

Tăng cường bồi dưỡng các kỹ năng và hướng dẫn về nghiệp vụ, công tác chủ nhiệm và hoạt động đoàn thể cho giáo viên.

1.3 Giải pháp 3: Tăng cường quản lý hoạt động giáo dục và bồi dưỡng PPDH cho đội ngũ giáo viên.

- Quản lý việc xây dựng kế hoạch đổi mới PP dạy học:

Trên cơ sở kế hoạch dạy học chung, dựa vào sự phân công của nhà trường, của tổ chuyên môn, yêu cầu mỗi giáo viên phải xây dựng kế hoạch cá nhân về đổi mới PPDH. Kế hoạch đó phải được thông qua trước tổ chuyên môn

và được tổ trưởng giám sát. BGH thường xuyên theo dõi chỉ đạo, kiểm tra thực hiện kế hoạch. Kế hoạch cần ghi cụ thể về các nội dung như: Môn nào, tiết nào, bài nào; Soạn giáo án, lên lớp, dự giờ thao giảng ra sao...; trong từng nội dung cần nhấn mạnh những vấn đề cần đổi mới.

- Tổ chức chỉ đạo thực hiện đổi mới PPDH:

Trước hết cần chỉ đạo cách soạn giáo án, chuyển trọng tâm từ thiết kế các hoạt động của thầy sang thiết kế các hoạt động của trò, tăng cường tổ chức các hoạt động độc lập hoặc theo nhóm bằng các phiếu học tập, tăng cường giao tiếp giữa thầy và trò. Để có một tiết học mà hoạt động của học sinh chiếm tỉ trọng bằng hoặc cao hơn so với hoạt động của giáo viên về mặt thời gian cũng như cường độ làm việc trên lớp thì trước đó trong khâu chuẩn bị soạn bài của giáo viên phải đầu tư rất nhiều công sức và thời gian. Trên cơ sở hình dung các hoạt động của học sinh trong giờ học (*quan sát, thực hành, thí nghiệm, tranh luận các vấn đề đặt ra, giải bài toán nhận thức...*) giáo viên có thể chuẩn bị các phiếu học tập để tổ chức cho học sinh thực hiện.

Cần tổ chức cho GV học tập những thay đổi đó; bước đầu tổ chức soạn bài theo nhóm để thống nhất nội dung cần thiết. Tăng cường kiểm tra các tổ đối với việc soạn bài theo hướng đổi mới.

Mặt khác cần chỉ đạo thực hiện giờ lên lớp có chất lượng theo hướng đổi mới PPDH: Không chỉ đơn thuần là cung cấp tri thức cho học sinh mà là hướng dẫn học sinh hoạt động. Học sinh - chủ thể của hoạt động học được cuốn hút vào những hoạt động học tập do giáo viên tổ chức chỉ đạo, thông qua đó để học sinh tự lực khám phá những vấn đề chưa biết chứ không phải thụ động tiếp thu những tri thức đã sắp đặt sẵn; học sinh được đặt vào những tình huống của đời sống thực tế để trực tiếp quan sát thảo luận làm thí nghiệm thực hành. Vận dụng kiến thức để giải quyết các vấn đề thực tế gần gũi với các em. Vì vậy, quản lí giờ lên lớp hiện nay cần yêu cầu chuyển từ việc dạy kiến thức sang dạy phương pháp học tập cho học sinh. Nếu trong phương pháp dạy học truyền thống, thầy giáo truyền thụ kiến thức cho học sinh theo kiểu giảng giải minh họa thì trong phương pháp dạy học mới thầy giáo phải là người chủ đạo tổ chức giờ học, hướng dẫn, gợi mở đưa học sinh vào các tình huống có vấn đề, tổ chức cho học sinh thực hành, thảo luận, nhập vai, tự nghiên cứu để giải quyết vấn đề. Đó là sự cộng tác cùng nhau, hoạt động cùng nhau của thầy và trò.

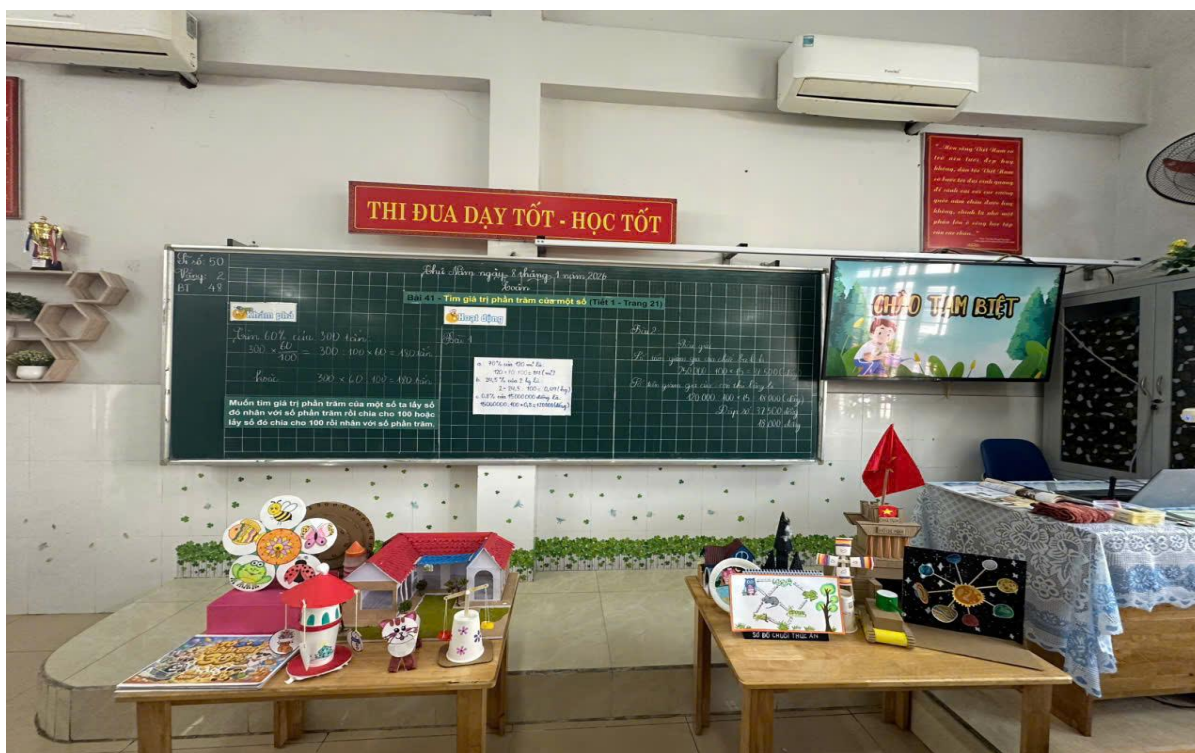
- Đổi mới cách kiểm tra đánh giá giờ dạy của giáo viên:

+ Xây dựng chuẩn đánh giá giờ dạy theo hướng đổi mới PPDH, tổ chức học tập thảo luận theo hướng đổi mới đã thống nhất.

+ Đổi mới việc dự giờ: Ngoài việc quy định số tiết cần dự giờ trong từng học kỳ, năm học, việc tổ chức dự giờ cần có mục đích yêu cầu rõ ràng về nội dung và phương pháp. Tăng cường dự giờ đột xuất, dự giờ chuyên đề, đánh giá rút kinh nghiệm về mức độ đổi mới trong các tiết dạy.

+ Bồi dưỡng và rèn luyện các kỹ năng về đổi mới PPDH cho giáo viên: Bồi dưỡng, rèn luyện các kỹ năng soạn bài theo hướng thiết kế hệ thống câu hỏi, hệ thống thao tác thực hành, tổ chức thảo luận cho học sinh theo đặc trưng của các môn học.

+ Bồi dưỡng, rèn luyện các kỹ năng dạy học trên lớp: Kỹ năng tổ chức học sinh hoạt động, kỹ năng tạo tình huống có vấn đề, kỹ năng thực hành, thí nghiệm, kỹ năng ra đề kiểm tra theo đúng Thông tư số 28/2020/TT-BGDĐT ngày 04/9/2020 của Bộ Giáo dục và Đào tạo.

Sản phẩm của học sinh

- Bồi dưỡng các kĩ thuật dạy học mới: Kĩ thuật khăn trải bàn; kĩ thuật mảnh ghép; kĩ thuật ô bi...

- Bồi dưỡng các phương pháp và hình thức dạy học tích cực như: hoạt động nhóm; bàn tay nặn bột; PP Đan Mạch; phân vai...

- Bồi dưỡng kĩ năng sử dụng đồ dùng dạy học như: tranh, ảnh, bản đồ, lược đồ, ...

- Bồi dưỡng rèn luyện kỹ năng mang tính chất công cụ: Sử dụng phương tiện kỹ thuật hiện đại, sử dụng phần mềm hỗ trợ, khai thác thông tin, đọc sách, nghiên cứu tài liệu tham khảo.

- Bồi dưỡng cho giáo viên phương pháp tự học, tự nghiên cứu.

Tập huấn chuyên môn tại trường

1.4 Giải pháp 4: Tăng cường quản lý hoạt động học tập của học sinh

- Chỉ đạo giáo viên hướng dẫn học sinh xây dựng kế hoạch tự học: Hướng dẫn học sinh lập thời gian biểu, chuẩn bị nội dung học tập tương ứng hàng ngày trước khi đến lớp.

- Tăng cường giáo dục động cơ, thái độ học tập đúng cho học sinh thông qua việc yêu cầu giáo viên chủ nhiệm phải liên kết, phối hợp với giáo viên bộ môn, cha mẹ học sinh nhằm hướng dẫn kiểm tra uốn nắn hoạt động tự học của học sinh.

- Tổ chức chỉ đạo việc bồi dưỡng phương pháp tự học, tự rèn luyện kỹ năng cho học sinh thông qua hoạt động trên lớp và hoạt động ngoài giờ.

- Xây dựng đội ngũ giáo viên có khả năng bồi dưỡng phương pháp tự học, rèn luyện kỹ năng tự học cho học sinh thông qua thiết kế bài dạy và cách tổ chức cho học sinh trong giờ học, hình thành phương pháp tự học ngay trên lớp như tạo điều kiện cho học sinh bộc lộ tư duy, khả năng diễn đạt rèn luyện kỹ năng phân tích tổng hợp, khái quát trừu tượng, từ đó tạo phương pháp cho học sinh tự nghiên cứu, tự đọc sách và tài liệu.

- Thiết kế nội dung bài học thành chuỗi các tình huống có vấn đề ở các môn học (*đảm bảo tính vừa sức*) để mỗi học sinh đều có thể giải quyết.

- Sau mỗi đợt sinh hoạt ngoài giờ như: Ngoại khóa, hoạt động tham quan,... cần hướng dẫn học sinh làm bài thu hoạch, báo cáo, trao đổi, thảo luận

để rèn luyện các khả năng tự học như quan sát, phân tích, tổng hợp, khả năng phán đoán, nhận định đánh giá một vấn đề rèn luyện cách diễn đạt, cách bộc lộ bản chất cá nhân.

- Lập kế hoạch phối hợp giáo dục giữa cha mẹ học sinh và các lực lượng giáo dục khác để thống nhất mục đích phương pháp giáo dục.

- Thông qua Ban đại diện, giúp cha mẹ học sinh hiểu về vai trò giáo dục đào tạo trong giai đoạn hiện nay, đồng thời truyền đạt cho họ yêu cầu cơ bản về đổi mới PPDH đặc biệt là đổi mới phương pháp học tập của học sinh để phụ huynh có biện pháp giáo dục giúp đỡ học sinh rèn luyện.

- Phổ biến hoạt động của Ban đại diện cha mẹ học sinh: Tổ chức họp định kỳ để thông báo tình hình của nhà trường, học sinh đồng thời nắm bắt tình hình học tập và rèn luyện của học sinh và cộng đồng. Thống nhất nhiệm vụ, nội dung và biện pháp giáo dục giữa gia đình và nhà trường.

- Tổ chức các hội nghị trao đổi kinh nghiệm, tư vấn phương pháp tự học, phương pháp giáo dục đạo đức cho học sinh.

1.6 Giải pháp 6: Đảm bảo các điều kiện thiết yếu về vật chất, thiết bị dạy học và kinh phí cho việc đổi mới PPDH.

- Tham mưu với Hiệu trưởng để xây dựng kế hoạch về tài chính, kế hoạch bổ sung và sử dụng hệ thống CSVC-TBDH theo hướng chuẩn hóa - hiện đại hóa, nhằm phục vụ cho việc đổi mới PPDH có hiệu quả góp phần nâng cao chất lượng dạy học.

- Chỉ đạo sử dụng có hiệu quả CSVC - TBDH hiện có trong thư viện và tham mưu với Hiệu trưởng xây dựng có kế hoạch phát động phong trào tự làm ĐDDH. Thực hiện tốt chế độ kiểm tra định kỳ, kiểm tra đột xuất nhằm ngăn chặn tình trạng không sử dụng hoặc sử dụng TBDH kém hiệu quả .

1.7. Giải pháp 7: Tăng cường tạo động lực cho hoạt động dạy học.

- Tổ chức tốt công tác thi đua, khen thưởng trên tinh thần công khai dân chủ; đảm bảo lợi ích vật chất cùng với việc động viên tinh thần đến cán bộ, giáo viên, nhân viên.

- Tổ chức kiểm tra đánh giá nghiêm túc, coi trọng sự độc lập sáng tạo của giáo viên và học sinh trong giảng dạy và học tập.

2. Nội dung thực hiện:

2.1. Cải tiến các phương pháp dạy học truyền thống

Đổi mới phương pháp dạy học không có nghĩa là loại bỏ các phương pháp dạy học truyền thống như thuyết trình, đàm thoại, luyện tập mà cần bắt đầu bằng việc cải tiến để nâng cao hiệu quả và hạn chế nhược điểm của chúng. Để nâng cao hiệu quả của các phương pháp dạy học này người giáo viên trước hết cần

nắm vững những yêu cầu và sử dụng thành thạo các kỹ thuật của chúng trong việc chuẩn bị cũng như tiến hành bài lên lớp, kỹ thuật đặt các câu hỏi và xử lý các câu trả lời trong đàm thoại hay kỹ thuật làm mẫu trong luyện tập.

Học sinh trình bày nội dung bài học

2.2. Kết hợp đa dạng các phương pháp, hình thức tổ chức dạy học

Việc phối hợp đa dạng các phương pháp và hình thức dạy học trong toàn bộ quá trình dạy học là điều kiện quan trọng để phát huy năng lực của học sinh, nâng cao chất lượng dạy học. Dạy học nhóm, nhóm đôi và dạy học cá thể là những hình thức xã hội của dạy học cần kết hợp với nhau, mỗi một hình thức có những chức năng riêng. Tình trạng độc tôn của dạy học toàn lớp và sự lạm dụng phương pháp thuyết trình cần được khắc phục, đặc biệt thông qua làm việc nhóm. Trong thực tiễn dạy học hiện nay, nhiều giáo viên đã cải tiến bài lên lớp theo hướng kết hợp thuyết trình của giáo viên với hình thức làm việc nhóm, góp phần tích cực hóa hoạt động nhận thức của học sinh. Tuy nhiên hình thức làm việc nhóm rất đa dạng, không chỉ giới hạn ở việc giải quyết các nhiệm vụ học tập nhỏ xen kẽ trong bài thuyết trình mà còn có những hình thức làm việc nhóm giải quyết những nhiệm vụ phức hợp, có thể chiếm một hoặc nhiều tiết học, sử dụng những phương pháp chuyên biệt như phương pháp đóng vai, nghiên cứu trường hợp, dự án. Mặt khác, việc bổ sung dạy học toàn lớp bằng làm việc nhóm xen kẽ trong một tiết học mới chỉ cho thấy từ việc tích cực học “bên ngoài” của học sinh. Muốn đảm bảo việc tích cực hoá “bên trong” cần chú ý đến mặt bên trong của phương pháp dạy học, vận dụng dạy học giải quyết vấn đề và các phương pháp dạy học tích cực khác. Cụ thể:

* **Dạy học cá nhân:** Là chú ý phát triển năng lực riêng của từng học sinh. Đồng thời rèn cho các em có thói quen tự học, tự làm việc, hình thức dạy học cá nhân rất đa dạng, có thể làm việc với phiếu học tập, ngoài ra còn có một số hình thức khác như: Làm bài tập trong sách, làm các trò chơi, tiến hành các thí nghiệm, sự thể hiện tài năng, các hoạt động độc lập như: Suru tầm tranh ảnh, thu thập tài liệu, khảo sát thực tế nơi mình ở.

* **Dạy học theo nhóm:** Tác dụng của việc dạy học theo nhóm là đề cao vai trò tự hợp tác trách nhiệm cá nhân với tập thể. Đồng thời dạy học theo nhóm rèn luyện cho học sinh những kỹ năng: Biết lắng nghe lựa chọn, tiếp nhận ý kiến của người khác để bổ sung vào sự hiểu biết của mình, đồng thời học sinh biết trình bày ý kiến của mình cho bạn nghe và học được công tác tổ chức, điều khiển.

Dạy học theo nhóm có nhiều hình thức khác nhau:

- Thảo luận về một vấn đề học tập.
- Tìm hiểu, điều tra về một vấn đề thực tế, hay trao đổi xung quanh một đề tài.
- Ôn tập tổng kết sau một bài hay một chương.
- Thực hiện một bài tập hay một nhiệm vụ học tập.
- Tiến hành một thí nghiệm hay một trò chơi học tập.
- Xây dựng một phương án hay một kế hoạch.

Học sinh thảo luận nhóm

* **Dạy học ngoài trời:** Có nhiều nội dung gần gũi, gắn với môi trường tự nhiên và xã hội xung quanh. Những bài học đó nếu có điều kiện nên tổ chức cho học sinh học ngoài trời những địa điểm thích hợp như vườn trường, sân trường hoặc những địa điểm gần trường. Vì việc học ngoài trời giúp học sinh có biểu tượng rõ nét, cụ thể về sự vật, hiện tượng nên nắm bài tốt hơn vì mắt thấy, tai nghe... Đồng thời rèn luyện kỹ năng quan sát, phát triển tư duy cụ thể. Mặt khác bồi dưỡng tình cảm đối với thiên nhiên, thói quen hợp tác, học hỏi lẫn nhau.

Học sinh tham gia thi kể chuyện theo sách

* **Tham quan:** Tham quan là một hình thức để học sinh được học ngoài hiện trường, thực tế như tham quan đồng ruộng, khu chăn nuôi, khu di tích lịch sử, văn hoá...

Tham quan có tác dụng nhiều mặt đối với sự phát triển năng lực của học sinh. Học sinh có điều kiện trực tiếp trong thực tế với các nội dung đó được học trong lớp nên lĩnh hội kiến thức dễ hơn, chắc hơn, nhớ kỹ hơn. Liên hệ thực tế

với bài học giúp HS phát triển kĩ năng quan sát, so sánh, óc tò mò, trí tưởng tượng, bồi dưỡng hứng thú học tập, tăng cường sự hiểu biết.

***Trò chơi học tập:** Đây là một loại hoạt động không thể thiếu được trong mọi lứa tuổi. Trò chơi giúp các em phát triển. Vì vậy tổ chức trò chơi chú ý những đặc tính: Vui - Khoẻ - An toàn - Có ích; trong đó bao gồm cả giải trí, thư giãn ... được xem là một yếu tố cơ bản của trò chơi.

Trò chơi học tập là một hình thức tổ chức dạy học hấp dẫn học sinh, có hai đặc điểm cơ bản sau:

+ Mục tiêu và nội dung trò chơi phục vụ cho kiến thức và kĩ năng trọng tâm của bài học, đó là nội dung chính của bài học.

+ Mang đầy đủ tính chất của một trò chơi: Có luật chơi, cách chơi, gây hứng thú và tạo sự thi đua giữa học sinh các nhóm.

2.3. Vận dụng dạy học giải quyết vấn đề

Dạy học giải quyết vấn đề (*dạy học nêu vấn đề, dạy học nhận biết và giải quyết vấn đề*) là quan điểm dạy học nhằm phát triển năng lực tư duy, khả năng nhận biết và giải quyết vấn đề. Học được đặt trong một tình huống có vấn đề, đó là tình huống chứa đựng mâu thuẫn nhận thức, thông qua việc giải quyết vấn đề, giúp học sinh lĩnh hội tri thức, kĩ năng và phương pháp nhận thức. Dạy học giải quyết vấn đề là con đường cơ bản để phát huy tính tích cực nhận thức của học sinh, có thể áp dụng trong nhiều hình thức dạy học với những mức độ tự lực khác nhau của học sinh. Các tình huống có vấn đề là những tình huống khoa học chuyên môn, cũng có thể là những tình huống gắn với thực tiễn.

2.4. Tăng cường sử dụng phương tiện dạy học và công nghệ thông tin hợp lý hỗ trợ dạy học

Phương tiện dạy học có vai trò quan trọng trong việc đổi mới phương pháp dạy học, nhằm tăng cường tính trực quan và thí nghiệm, thực hành trong dạy học. Hiện nay, việc trang bị các phương tiện dạy học mới cho các trường phổ thông từng bước được tăng cường. Tuy nhiên các phương tiện dạy học tự làm của giáo viên luôn có ý nghĩa quan trọng, cần được phát huy. Đa phương tiện và công nghệ thông tin vừa là nội dung dạy học vừa là phương tiện dạy học trong dạy học hiện đại. Bên cạnh việc sử dụng đa phương tiện như một phương tiện trình diễn, cần tăng cường sử dụng các phần mềm dạy học cũng như các phương pháp dạy học sử dụng mạng điện tử: mạng trường học kết nối, các cuộc thi tài năng trên mạng Internet ...

Học sinh tham gia thi Vioedu

2.5. Sử dụng các kỹ thuật dạy học phát huy tính tích cực và sáng tạo

Kỹ thuật dạy học là những cách thức hành động của của giáo viên và học sinh trong các tình huống hành động nhỏ nhằm thực hiện và điều khiển quá trình dạy học. Các kỹ thuật dạy học là những đơn vị nhỏ nhất của phương pháp dạy học. Có những kỹ thuật dạy học chung, có những kỹ thuật đặc thù của từng phương pháp dạy học. Ví dụ kỹ thuật đặt câu hỏi trong đàm thoại.

Ngày nay, người ta chú trọng phát triển và sử dụng các kỹ thuật dạy học phát huy tính tích cực, sáng tạo của người học như ***“động não; bản đồ tư duy; kỹ thuật khăn trải bàn”***...

PHẦN III. KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ

1. Kết luận:

Qua thực tế đổi mới PPDH tại trường, tôi nhận thấy:

- Bản chất đổi mới PPDH, công tác quản lý chuyên môn của Phó Hiệu trưởng và sự tương tác giữa hai phạm trù này là hết sức quan trọng, để từ đó đề xuất các biện pháp trong điều kiện cụ thể, phải xác định: Đổi mới cái gì? Đổi mới như thế nào? Bắt đầu từ đâu?...

Về nội dung đổi mới, chủ yếu phải xem đổi mới PPDH là hoạt động của quần chúng phải thực hiện thường xuyên, liên tục.

Về điểm xuất phát đổi mới PPDH, phải bắt đầu từ công tác kế hoạch của Phó hiệu trưởng. Phó hiệu trưởng cần thực hiện đồng bộ, linh hoạt một số biện pháp sau đây:

- Tăng cường quản lý hoạt động chuyên môn.
- Tăng cường quản lý hoạt động của GVCN và đoàn thể.
- Tăng cường quản lý hoạt động dạy học và bồi dưỡng kỹ năng đổi mới PPDH cho đội ngũ giáo viên.
- Tăng cường quản lý hoạt động học tập của học sinh.
- Phối hợp chặt chẽ các hoạt động của Hội cha mẹ học sinh và các lực lượng khác.
- Đảm bảo điều kiện thiết yếu về kinh phí CSVN - TBDH.
- Tăng cường tạo động lực cho hoạt động dạy và học.

Việc thực hiện đồng bộ các giải pháp trên có thể áp dụng trong tất cả các trường tiểu học hiện nay.

Ở cấp Tiểu học hiện nay nói chung và việc đổi mới PPDH nhằm phát huy năng lực của học sinh nói riêng, với PPDH mới kết hợp với hình thức tổ chức dạy học sáng tạo (*Dạy học cá nhân, theo nhóm, theo lớp, dạy học ngoài trời, tham quan, trò chơi học tập...*) đã làm cho HS học tập một cách tích cực, tự giác, độc lập và sáng tạo. Mặt khác cần kích thích được phong trào thi đua học tập trong lớp. Do đó, kết quả mang lại rất khả quan; nhiều em rụt rè nay đã hăng hái phát biểu ý kiến xây dựng bài, lớp học sôi nổi, HS hứng thú, tiếp thu kiến thức nhanh chóng. Dạy học theo hướng đổi mới sẽ huy động được năng lực, nghệ thuật sư phạm của GV cũng như sự tự tin, mạnh dạn của học sinh. Thực tế cho thấy rằng người GV không chỉ cung cấp cho HS những tri thức, kỹ năng cần thiết mà cần truyền đến cho các em cả lương tâm, tình cảm và trách nhiệm của chính mình.

Qua việc áp dụng sáng kiến ***“Đổi mới quản lý phương pháp dạy học nhằm nâng cao chất lượng giáo dục, phát triển toàn diện phẩm chất và năng lực học sinh”***, tôi nhận thấy việc đổi mới PPDH cần:

- Phải chuẩn bị kế hoạch dạy học, hệ thống câu hỏi thông qua:
 - + Nghiên cứu, hiểu rõ ý đồ sách giáo khoa .
 - + Có thiết kế khoa học, hệ thống câu hỏi ngắn gọn rõ ràng, dễ hiểu.
 - + Lựa chọn phương pháp dạy học, có hiệu quả.
 - + Sử dụng tối đa đồ dùng dạy học và có hiệu quả trong từng tiết dạy, trong từng môn học.
 - + GV phải tăng cường vốn hiểu biết nhất định về kiến thức xã hội.

+ GV cần tạo điều kiện để HS tích cực, chủ động, sáng tạo chiếm lĩnh tri thức.

- Phải chú ý:

+ Quan tâm chăm sóc, gần gũi với học sinh.

+ Xây dựng nề nếp học tập tốt, có quy định về nội quy của lớp.

+ Thường xuyên kiểm tra, đôn đốc các em thực hiện tốt nội quy, nề nếp của trường, lớp.

+ Xây dựng và phát triển quan hệ, kết hợp với lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường theo phương châm xã hội hóa giáo dục nhằm mục tiêu giáo dục học sinh.

***Tóm lại:** Đổi mới PPDH cũng như đổi mới hình thức tổ chức dạy học, mục đích chính là nhằm vào đối tượng học sinh, nhằm phát huy năng lực, phát huy tính tích cực, chủ động, tự giác của học sinh trong học tập, tập trung vào các vấn đề sau:

- Dạy học hướng tập trung vào học sinh: Phương pháp này làm cho học sinh chủ động, tích cực, sáng tạo và linh hoạt trong học tập.

- Dạy học nêu vấn đề: Là sự tổ chức quá trình dạy học bao gồm việc tạo ra tình huống có vấn đề trong giờ học, kích thích ở học sinh nhu cầu giải quyết vấn đề nảy sinh, lôi cuốn các em vào hoạt động nhận thức tự lực nhằm nắm vững kiến thức, kĩ năng, kĩ xảo mới, phát triển tính tích cực trí tuệ và hình thành cho các em năng lực tự mình thông hiểu và lĩnh hội thông tin khoa học mới.

- Tăng cường tính tích cực, tư duy của học sinh khi giáo viên trình bày kiến thức bằng lời; phương pháp này sẽ củng cố hứng thú học tập của học sinh, nâng cao tính ham hiểu biết và tò mò trong quá trình thông hiểu các vấn đề nghiên cứu.

- Lời nói sinh động của giáo viên kết hợp với tính trực quan có hiệu quả to lớn trong việc dạy học. Việc dạy học trực quan không những làm cho quá trình học tập thêm sinh động mà nó còn góp phần rèn luyện tư duy phân tích, tập cho các em nhìn thấy bản chất của các đối tượng ẩn sau các hình thức và những biểu hiện bề ngoài, kích thích ham hiểu biết của học sinh.

Sau một thời gian triển khai thực hiện các giải pháp của Sáng kiến trong thực tiễn công tác của nhà trường, mặc dù gặp nhiều khó khăn nhưng với quyết tâm thực hiện thành công Sáng kiến, góp phần nâng cao chất lượng chỉ đạo chuyên môn, nâng cao chất lượng giáo dục của nhà trường; các giải pháp do tôi đề xuất đã được triển khai thực hiện đầy đủ. Đặc biệt hai năm học qua, hoạt động chuyên môn trong nhà trường đã thu được nhiều kết quả đáng khích lệ.

- 100% giáo viên trong trường đã có chuyển biến rõ nét trong việc đổi mới PPDH, các tiết học trở nên nhẹ nhàng thoải mái, các kỹ thuật và PP dạy học của giáo viên tương đối thành thạo và phù hợp với đặc trưng từng bộ môn. Giáo viên có sự linh hoạt, thăng hoa trong các giờ dạy.

- Học sinh tích cực chủ động tham gia tìm tòi các kiến thức, học sinh hứng thú và say sưa trong giờ học, khả năng tự học tự tìm tòi cao. Tương tác tốt với bạn bè và thầy cô

- Tỷ lệ các giờ dạy xếp loại Tốt, Khá cao.

- Số giáo viên đạt giáo viên chủ nhiệm giỏi cấp trường đạt trên 90%.

- Tổng số tiết dự giờ toàn trường trong các năm học:

Năm học	Tốt	Khá	Đạt	Chưa đạt	Tổng
2024-2025	290	373	148	09	820
2025-2026	298	392	120	00	810

- Dạy chuyên đề cấp trường và tổ chuyên môn là 96 chuyên đề.

- Các buổi sinh hoạt chuyên môn cấp trường và các tổ khối đã thực hiện thành thạo được các yêu cầu sau:

Sinh hoạt tổ chuyên môn theo hướng nghiên cứu bài học có hiệu quả.

Kỹ năng trao đổi, chia sẻ trong sinh hoạt tổ chuyên môn thông qua tiết dự giờ rất hiệu quả.

Vận dụng sơ đồ tư duy trong dạy học môn Khoa học, Lịch sử, Địa lí, TNXH, Công nghệ.

Ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học.

- Kết quả học kỳ I, năm học 2025-2026:

+ 99,6% học sinh hoàn thành và hoàn thành tốt chương trình các môn học học kỳ I và 100% học sinh xếp loại Tốt và Đạt về Năng lực và Phẩm chất.

+ 100% các tiết dự giờ đều xếp loại từ Đạt yêu cầu trở lên.

2. Kiến nghị:

a. Đối với nhà trường:

- Cung cấp kịp thời các văn bản, hướng dẫn về đổi mới phương pháp dạy học, chương trình GDPT 2018.

- Tổ chức hội thảo, chuyên đề về công tác dạy học.

- Thường xuyên quán triệt tinh thần học tập của học sinh.

- Bổ sung thêm tài liệu, sách tham khảo.

- Có đầy đủ trang thiết bị như: các phương tiện hỗ trợ để tổ chức các hoạt động dạy và học.

- Sự vào cuộc của tổ chức đoàn thể, tập thể CBGV.

b. Đối với gia đình:

- Gia đình phải chú trọng quan tâm đến việc học hành của con cái nhiều hơn; chú ý dành nhiều thời gian giám sát, quan tâm đến việc học tập của con em mình.

- Kết hợp chặt chẽ với giáo viên chủ nhiệm trong việc giáo dục học sinh.

- Trang bị đồ dùng học tập, sách vở cho con em mình đầy đủ.

c. Đối với cấp quản lý:

- Tăng cường tổ chức các hội thảo, bồi dưỡng cho giáo viên theo chuyên đề cụ thể về đổi mới PPDH.

- Tăng cường chỉ đạo kiểm tra việc thực hiện đổi mới PPDH một cách thường xuyên.

- Tạo điều kiện cho CBQL các trường được tham quan học tập kinh nghiệm ở các đơn vị điển hình về quản lý trường học, quản lý đổi mới PPDH.

Trên đây là sáng kiến ***“Đổi mới quản lý phương pháp dạy học nhằm nâng cao chất lượng giáo dục, phát triển toàn diện phẩm chất và năng lực học sinh” ở trường tiểu học*** rất mong được sự góp ý của Hội đồng Khoa học nhà trường và Hội đồng Khoa học các cấp để sáng kiến của tôi hoàn thiện và có giá trị vận dụng cao hơn trong việc quản lý chuyên môn trong những năm học tiếp theo.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Kiến Hưng, ngày 28 tháng 02 năm 2026

NGƯỜI VIẾT

Vũ Tuấn Anh

MỤC LỤC

PHẦN I: MỞ ĐẦU	Trang 1
I. LÝ DO CHỌN ĐỀ TÀI	Trang 1
1. Vai trò của giáo dục đối với sự phát triển của đất nước	Trang 1
2. Mục đích đổi mới phương pháp dạy học	Trang 1
3. Hạn chế và lý do lựa chọn	Trang 1
II. MỤC ĐÍCH NGHIÊN CỨU	Trang 1
III. ĐỐI TƯỢNG NGHIÊN CỨU	Trang 2
IV. PHẠM VI NGHIÊN CỨU	Trang 2
V. TÀI LIỆU THAM KHẢO	Trang 3
VI. KẾT QUẢ NĂM HỌC TRƯỚC	Trang 3
PHẦN II. MỘT SỐ GIẢI PHÁP QUẢN LÝ PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC	
1. Các giải pháp	Trang 3
2. Nội dung thực hiện.....	Trang 10
PHẦN III. KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	Trang 15
1. Kết luận	Trang 15
2. Kiến nghị	Trang 18